



## УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

### СТ А Н О В И Щ Е

**От:** проф. д-р Димитър Йорданов Димитракиев, катедра „Експлоатация и мениджмънт на морския транспорт“, факултет „Навигационен“,  
Висше военноморско училище "Н.Й.Вапцаров", гр. Варна

**Относно:** конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление (стратегически бизнес мениджмънт)“ в УНСС

#### **1. Информация за конкурса**

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Индустриален бизнес“, Бизнес факултет на УНСС съгласно Решение на АС №6/13.12.2023 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед №628/11.03.2024 на Ректора на УНСС.

#### **2. Кратка информация за кандидатите в конкурса**

Единствен кандидат в конкурса за професор, която е обявен в ДВ, бр. 4 от 12.01.2024 г., е доц. д-р Радко Асенов Радев. Той е роден през 1973 г. През 1991 получава средното си образование в СОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – гр. Пловдив. Придобива ОКС „магистър“ по специалност „Прогнозиране и планиране на икономически системи“ в УНСС през 2000 г.. Докторската си степен по научна специалност „Икономика и управление (по отрасли)“, направление 3.8. Икономика получава през 2010 г. е. През периода 2001 - 2015 т. година заема последователно академичните длъжности „асистент“, „старши асистент“, „главен асистент“ в катедра „Индустриален бизнес“ в УНСС. От 2015 е назначен като „доцент“ към същата катедра. Три години (2015 - 2018 ) е хоноруван доцент в ТУ-София (Стопанския факултет) и хоноруван преподавател във ВУСИ – гр. Пловдив от 2010 до 2016. Доц. д-р Радко Радев заемал и заема множество административни длъжности в УНСС. От 2016 до 2020 е бил зам.-ръководител на катедра „Индустриален бизнес“. Към настоящия момент е второ мандат зам.-декан по учебната дейност на Бизнес факултет. От 2016 е директора на НИЦ „Иновации и конкурентоспособност (U2B)“. През 2020 е избран е като първи директор на УЦ „Алумни УНСС“. Бил зам.- председател и председател на Общото събрание на Бизнес факултет (2015 - 2019). Член на АС на УНСС втори мандат. От 2014 е член на ФС на Бизнес факултет.

Кандидатът е придобил значителен практически опит. Бил е маркетингов мениджър. Заемал е позицията на търговски директор и управител. Бил е консултант

на редица бизнес организация. Този практически опит е пряко свързан с въпросите, които касаят стратегическия бизнес мениджмънт.

### **3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност**

#### **3.1. Изпълнение на количествените изисквания**

Представената количествена карта доказва, че кандидатът изпълнява минималния праг въведен от националните изисквания (групи А, Б, В, Г, Д и Е). При праг от 550 точки, доц. Радко Радев събира 1 269 точки. Кандидатът изпълнява и допълнителните изисквания за УНСС съгласно ЗРАСРБ (чл. 2б, ал. 5) и Правилника за приложението му (чл. 1а., ал. 2-3). При изисквани минимални 520 точки, той представя 1 326. Доц. Радев участва с общо 2 595 при изискване за длъжността „професор“ от 1 070 точки.

#### **3.2. Изпълнение на качествените изисквания**

От представената карта за изпълнение на качествените изисквания е видно, че кандидатът изпълнява предявените от УНСС изисквания. Това е видно от представеното положително становище на Съвета по хабилитация. Доц. Радко Радев е утвърден изследовател и лектор, получил обществено признание в университетските и бизнес среди. Той има съществен принос за утвърждаване доброто име на УНСС, утвърждаването и развитието на добрите управленски практики, академичните традиции и дух в Университета.

Във връзка с гореизложеното, доц. Радко Радев отговаря на националните критерии и на допълнителните такива, въведени от УНСС за заемане на академичната длъжност „професор.“

### **4. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата.**

Доц. д-р Радко Асенов Радев е университетски преподавател с двадесет и тригодишен опит. Той е титуляр по дисциплини, които попадат в обхвата на специалността на конкурса „Икономика и управление (стратегически бизнес мениджмънт)“. Такива са дисциплините в ОКС „бакалавър“: „Бизнес стратегии“, „Бизнес планиране“, „Стратегически мениджмънт“ (водени на български и английски), „Маркетингово планиране“, „Икономика на предприятието“ (като общоуниверситетска дисциплина). В ОКС „магистър“ той е титуляр по дисциплините „Бизнес стратегии и политики“, „Стратегическо лидерство“ и „Анализ на бизнес средата“. Разработил е учебни програми за докторанти от специалност „Икономика и управление“ по „Стратегически мениджмънт“ и „Актуални проблеми в икономика на предприятието“. Бил е хоноруван преподавател в ТУ-София и ВУСИ - Пловдив за по три последователни учебни години. Осъществил е две преподавателски мобилности по

ЕРАЗЪМ + и една допълнителна във връзка с проект „Икономическо образование в България 2030“.

## **5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации.**

Кандидатът участва в конкурса за професор с 35 публикации, които са разпределени както следва:

- хабилитационен труд и участие в две монографии със самостоятелни глави ;
- студии и статии – 16 бр., от които 2 статии и 1 студия, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в Scopus;
- доклади от конференции – 13бр.;
- университетски учебници – 1 самостоятелен и два в съавторство.

Представените от доц. Радко Радев публикации попадат в обхватна на стратегическия бизнес мениджмънт. Основните тематични направления в изследователската дейност на кандидата могат да се систематизират в следните групи:

- Бизнес планирането като функция на стратегическия мениджмънт (Публикации: Б1, Г.7.11., Г.7.13. , Г.7. 14. (1) , Г.7.14. (2) , Г.7.15. (2) , Г.7.21.(8) , Г.7.23.(10), Г.7.24.(11)).

- Бизнес стратегии и стратегически бизнес мениджмънт ((Публикации: Б1, В.6.2., Г.6.1., Г.7.8., Г.8.1, Г.7.9., Г.7.12., Г.7.16.(3), Г.7.17.(4), Г.7.23.(11), Г.7. 24.(11) , Г.7.25.(12), Г.7.26, Е.7.1., Е.20.3).

- Активен подход на управление на приходите. (Публикации: Б.1., Г.6.1., Г.6.2. Е.20.3., 7.23.(10)).

- Икономически (индустриални) зони в България (Публикации: Б.1., Г.6.1., Г.6.2. Е.20.3., 7.23.(10)).

- Стратегически анализ на аутсорсинг сектора (Публикации: Г.7.2., Г.7.3., Г.7.4., Г.7.5., Г.7.19.(6), Г.7.20.(7)).

- Мотивираност на студентите за учене през целия живот (Публикации: Г.7.4., Г.7.5.)

Обединяващи характеристики на публикациите на доц. Радев са поставянето на ясни цели; задаването и прилагането на изчистена методологическа рамка; всестранното обхващане на теоретичните основи на изследваните явления; прецизното използване на терминологията и понятийния апарат. Доказателство за това, че те са авторско дело на кандидата са представените доклади от проверка за плагиатство. От

тях е видно, че липсва такава. Проверката е извършена от сектор „Автоматизация“ към Университетска библиотека на УНСС. За целта е използван лицензиран от Министерството на науката и образованието софтуер, приет от УНСС.

## **6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидата.**

Признавам претендираните от доц. Радко Радев научни, научно-приложни, методически и образователни приноси. Поради големия обем, си позволявам да посоча само научните приноси на кандидата :

- изяснени са и са обогатени теоретичните и методологични основи по линия на релацията „бизнес планиране – стратегически мениджмънт“;

- синтезирани са четири основни перспективи, чрез които са аргументира необходимостта от приемането на холистичния подход при изучаване и прилагането на практика на бизнес планирането;

- обоснована е тезата, че бизнес планирането, като присъща на стратегическия мениджмънт функция, следва да интегрира в себе си ползите на формализираните школи на стратегическата мисъл и предприемаческия модел на поведение, като се отрежда централно място на приходите като основна резултативна и факторна променлива;

- проследено е еволюционното развитие на възприемането на бизнес стратегиите от гледна точка на формализираните и неформализираните школи на стратегическата мисъл, като се извежда тяхното централно място в стратегическия бизнес мениджмънт;

- представени си три подхода на възприемане на бизнес стратегиите и тяхната интерпретация от гледна точка на стратегиите във военното дело;

- изведено е значението на формирането на способности за динамично адаптиране и осъществяване на стратегически промени в условията на VUCA среда, като се изведени пет основни характеристики на бизнеса, които трябва да се осигурят чрез стратегическия бизнес мениджмънт: пъргавост (agility), адаптивност (adaptability), способност за възстановяване (resilience), устойчивост (sustainability), стиковане/съответствие (alignment) на елементите на бизнес модела и организационният дизайн;

- като се представят различните модели на бизнес стратегиите, които са присъщи на различните школи на стратегическата мисъл, се извеждат различните еволюционни модели на стратегическия мениджмънт: линеен (административен), адаптивен (основана на предприемаческата и лидерската школи), интерпретативен (съчетаващ предимствата на предходните два), изразителният (отчитащ интересите на различните групи интереси) и моделът на търсене на съвършенство (поставящ в центъра споделените ценности);

- актуализирано е представянето на въпросите, които касаят стратегическия бизнес мениджмънт, бизнес стратегиите и бизнес планирането чрез представянето на съвременни концепции: концепцията VUCA среда и компетентностите способстващи за динамично адаптиране към условията, които тя обуславя; разглеждат се свързаните с Индустрия 4.0 и Индустрия 5.0 особености, налагащи изискването за дигитализация на бизнеса и съблюдаване на принципите на устойчиво развитие;

- обосновано е ключовото значение, което Индустрия 4.0 и Индустрия 5.0 имат и ще продължат да имат в бъдеще за промяна на обхвата и съдържанието на бизнес стратегиите, бизнес модела, организационния дизайн и стратегическия бизнес мениджмънт като цяло;

- в контекста на концепцията за VUCA средата, е въведен и е утвърден терминът COVIDизация на икономиката, с който се описва трансформационното влияние на COVID-19 върху икономиката и действията, които фирмите се наложи да предприемат в отговор на това влияние;

- обогатена е теорията свързана с франчайзинга като основен подход на развитие на бизнес;

- изведено е и е обосновано централното място на приходите, като основна резултативна и факторна величина чрез извършаване на теоретичен синтез на тяхното разглеждане от гледна точка на счетоводството, икономикса, финансовия мениджмънт. На тази база се аргументира значението на активния подход на тяхното управление в контекста на стратегическия бизнес мениджмънт и присъщите му класически концепции;

- доразвити са теоретичен план четири възможни варианта на ефективно управление на приходите на база на класическите продуктово-пазарните стратегии за растеж, при отчитане на възможностите за запазване или промяна на конкурентния подход и важноста на различните видове иновации (продуктови, процесни и на бизнеса модела);

- разгледана е и е обогатена проблематиката свързана със значението на икономическите зони чрез доизясняване на тяхната многофункционална роля и значение за икономическото, социалното и инфраструктурното развитието на районите, в които са позиционирани;

- допълнени са и са обогатени теоретичните постановки и методологичните основи на глобалния индекс на конкурентоспособност, в основата на които лежи Диаманта на Майкъл Портър за конкурентоспособност на националната икономика, като се разглежда от гледна точка на икономическите зони;

- обосновано е значението на стратегическото предприемачество за развитието на икономическите зони, като се извеждат основните групи, имащи интерес от това;

- обогатена е теорията посветена на ученето през целия живот, като е синтезирана теоретична рамка, състояща се от: извеждане на основните

характеристики на концепцията за учене през целия живот (УЦЖ), като се прави препратка към начина, по който тя се отнася до студентските години от живота на човек;

- концептуализирана е мотивацията за учене през целия живот, като се определя място на мотивацията в педагогическата психология; представена е влиятелната теория, свързваща индивида с мотивацията за учене; извежда се понятието за академична мотивация; проследява се развитие на мотивацията на студентите за учене през целия живот като теоретична постановка, която е в основата на разработване на методика за провеждане на емпирично изследване.

## **7. Основни критични бележки и препоръки.**

Представените ми документи по конкурса са подробни и прецизно подредени. Познавам отдавна доц. Радко Радев, като активен български учен и преподавател. Въздържам се от забележки и му препоръчвам, при материална възможност разбира се, да увеличи публикациите си в Scopus и Web of Science.

## **8. Заключение.**

Единственият кандидат за академичната длъжност „професор“ отговаря на наукометричните изисквания, въведени от Закона за развитие на академичния състав в Република България и Допълнителните количествени и качествени изисквания на УНСС. Научната продукция, представена от доц. д-р Радко Асенов Радев, съдържа научни и научно-приложни приноси в областта на стратегическия бизнес мениджмънт. Представените доказателства свидетелствата за това, че доц. д-р Радко Радев е признат в академичната общност преподавател, в областта на стратегическия бизнес мениджмънт.

**Всичко това ми дава основание с пълна убеденост да препоръчам на Научното жури да гласува предложение, доц. д-р Радко Радев да бъде избран на академична длъжност „професор“ по професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Икономика и управление (стратегически бизнес мениджмънт)“.**

Дата / място

3.04.2024г.

гр.Варна

Подпис: .....

Проф. д-р Димитър Димитракиев



## UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

### S T A T E M E N T

**By:** Prof. Dr. Dimitar Yordanov Dimitrakiyev,

Department of [Operation and Management of Maritime Transport](#), Faculty of Navigation,

Higher Naval School "N. Y. Vaptsarov", Sofia Varna

**Regarding::** competition for the academic position of Professor in the professional field 3.8. Economics, scientific specialty "Economics and Management (Strategic Business Management)" at the UNWE

#### **1. Information about the competition**

The competition is announced for the needs of the Department of Industrial Business, Faculty of Business, UNWE according to the Decision of the AC № 6/13.12.2023. I participate in the scientific jury of the competition according to the Order №628/11.03.2024 of the Rector of UNWE.

#### **2. Brief information about the candidates**

The only candidate in the competition for professor, who was announced in State Gazette No. 4 of 12.01.2024, is Assoc. Prof. Dr. Radko Asenov Radev. He was born in 1973. In 1991 he received his secondary education at the Secondary School "St. He graduated from St. Cyril and St. Methodius University in Sofia in 1971. In 2000 he received his PhD in Economics and Management (by branches), field 3.8. Economics in 2010. In the period 2001 - 2015 he held successively the academic positions of "Assistant Professor", "Senior Assistant Professor", "Senior Assistant Professor" in the Department of Industrial Business at the UNWE. Since 2015 he has been appointed as "Associate Professor" at the same Department. For three years (2015 - 2018) he was a lecturer at the TU-Sofia (Faculty of Economics) and a lecturer at the VUSI - Sofia. From 2010 to 2016. Assoc. Prof. Dr. Radko Radev has held and holds numerous administrative positions at the UNWE. From 2016 to 2020 he was Deputy Head of the Department of Industrial Business. At present he is the second term Deputy Dean for Academic Activities of the Faculty of Business. Since 2016, he has been the Director of the Innovation and Competitiveness Research Centre (U2B). In 2020, he was elected as the first Director of the Alumni University Center. He was the Vice-Chairman and Chairman of the General Assembly of the Business Faculty (2015 - 2019). Member of the Academic Council of the UNWE for a second term. Since 2014 he has been a member of the Faculty Council of the Faculty of Business.

The candidate has acquired considerable practical experience. He has been a marketing manager. He has held the position of sales director and manager. He has been a consultant to

numerous business organisations. This practical experience is directly related to issues concerning strategic business management.

### **3. Fulfillment of the requirements for the academic position**

#### **a. Quantitative requirements fulfillment**

The quantitative card submitted demonstrates that the candidate meets the minimum threshold established by the national requirements (groups A, B, C, D, E and F). With a threshold of 550 points, Assoc. Radko Radev collected 1 269 points. The candidate also fulfills the additional requirements for the UNWE according to the Law on Education, Research and Training (Article 2b, paragraph 5) and the Regulations for its implementation (Article 1a., paragraphs 2-3). With the required minimum of 520 points, he submits 1 326. Assoc. Radev participated with a total of 2 595 points with a requirement for the position of "professor" of 1 070 points.

#### **b. Quality requirements fulfillment**

As a result of the submitted qualitative requirements fulfillment card, the candidate fulfills the requirements as submitted by the UNWE. This states as an evidence by the submitted positive opinion of the Habilitation Council. Assoc. Radko Radev is an established researcher and lecturer who has received public recognition in the university and business circles. He has made a significant contribution to the promotion of the reputation of the UNWE, the establishment and development of good management practices, academic traditions, and spirit at the University.

In connection with the above, Assoc. Radko Radev meets the national criteria and the additional ones introduced by the UNWE for holding the academic position of "Professor." In connection with the above, Assoc. Radko Radev meets the national criteria and the additional one introduced by the UNWE for holding the academic position of "Professor."

### **4. Evaluation of the candidate's teaching activity.**

Assoc. Prof. Dr. Radko Asenov Radev is a university lecturer with twenty-three years of experience. He is a holder of courses that fall within the scope of the competition specialty "Economics and Management (Strategic Business Management)". These are the disciplines of the Bachelor's degree: 'Business Strategies', 'Business Planning', 'Strategic Management' (taught in Bulgarian and English), 'Marketing Planning', 'Enterprise Economics' (as a university-wide discipline). In the Master's degree he is the holder of the courses "Business strategies and policies", "Strategic leadership" and "Business environment analysis". He has developed curricula for PhD students in Economics and Management in Strategic Management and Current Issues in Enterprise Economics. He was a lecturer at TU-Sofia and Higher School of Security and Economics (HSSE) for three consecutive academic years. He has carried out two Erasmus+ teaching mobilities and additional one in connection with the project "Economic Education in Bulgaria 2030".



## **5. Brief description of the presented scientific papers/publications.**

The candidate participates in the competition for professor with 35 publications, which are distributed as follows:

- Habilitation thesis and participation in two monographs with independent chapters;
- studies and articles - 16, of which 2 articles and 1 study published in scientific journals, refereed and indexed in Scopus;
- conference papers - 13 pcs;
- university textbooks - 1 independent and two co-authored.

The papers presented by Assoc. Radko Radev publications fall within the scope of strategic business management. The main thematic areas of the candidate's research activity can be systematized in the following groups:

- Business Planning as a Function of Strategic Management (Publications B1, D.7.11., D.7.13. , D.7. 14. (1) , D.7.14. (2) , D.7.15. (2) , D.7.21.(8) , D.7.23.(10), D.7.24.(11)).
- Business Strategies and Strategic Business Management ((Publications: B1, B.6.2., D.6.1., D.7.8., D.8.1., D.7.9., D.7.12., D.7.16.(3), D.7.17.(4), D.7.23.(11), D.7. 24.(11) , D.7.25.(12), D.7.26, F.7.1., F.20.3).
- Active Revenue Management Approach. (Publications: B.1., D.6.1., D.6.2. F.20.3., 7.23.(10)).
- Economic (industrial) Zones in Bulgaria (Publications: B.1., D.6.1., D.6.2. F.20.3., 7.23.(10)).
- Strategic Analysis of the Outsourcing Sector (Publications: D.7.2., D.7.3., D.7.4., D.7.5., D.7.19.(6), D7.20.(7)).
- Student Motivation for Lifelong Learning (Publications: D.7.4., D.7.5.)

Unifying features of the publications of Assoc. Prof. Radev are the setting of clear objectives; the setting and application of a clear methodological framework; the comprehensive coverage of the theoretical foundations of the phenomena studied; the precise use of terminology and conceptual apparatus. Proof that they are the candidate's own work are the plagiarism check reports submitted. It is evident from them that there is none. The check was carried out by the Automation Sector of the University Library of the UNWE. Software licensed by the Ministry of Science and Education and adopted by the UNWE was used for this purpose.

## **6. Summary evaluation of the main scientific and applied contributions of the candidate.**

I acknowledge the claimed by Assoc. Prof. Radko Radev's scientific, scientific and applied, methodological and educational contributions. Due to the large volume, I take the opportunity to mention only the scientific contributions of the candidate:

- the theoretical and methodological foundations of the relation "business planning - strategic management" have been clarified and enriched;

- four main perspectives have been summarized, through which the necessity of adopting the holistic approach in studying and putting into practice business planning has been argued;

- the thesis is proved that business planning, as an inherent function of strategic management, should integrate the benefits of formalized schools of strategic thought and the entrepreneurial model of behaviour, giving a central place to revenue as the main outcome and factor variable;

- traces the evolutionary development of the perception of business strategies from the perspective of formalized and informalized schools of strategic thought, highlighting their key place in strategic business management;

- three approaches to the perception of business strategies and their interpretation in terms of military strategies are presented;

- the importance of forming capabilities to dynamically adapt and implement strategic change in a VUCA environment is highlighted, and five key business characteristics to be provided by strategic business management are outlined: agility, adaptability, resilience, sustainability, alignment of business model elements, and organizational design;

- by outlining the different models of business strategies that are inherent in the different schools of strategic thought, the different evolutionary models of strategic management are derived: linear (administrative), adaptive (based on the entrepreneurial and leadership schools), interpretive (combining the advantages of the previous two), expressive (taking into account the interests of different interest groups) and the excellence-seeking model (putting shared values at the centre);

- the presentation of the issues concerning strategic business management, business strategies and business planning is updated by presenting modern concepts: the VUCA environment concept and the competences facilitating dynamic adaptation to the conditions it determines; the features related to Industry 4.0 and Industry 5.0 are considered, imposing the requirement for business digitalization and compliance with the principles of sustainable development;

- the key importance that Industry 4.0 and Industry 5.0 have and will continue to have in the future for changing the scope and content of business strategies, business model, organizational design and strategic business management in general is justified;

- in the context of the concept of the VUCA environment, the term COVIDisation of the economy has been coined and established to describe the transformational impact of COVID-19 on the economy and the actions that firms need to take in response to this impact;

- theory related to franchising as a core business development approach has been enriched;

- the importance of revenue as a major outcome and driving factor is highlighted and justified by carrying out a theoretical summary of its treatment from the perspectives of accounting, economics, and financial management. On this basis, the significance of the active approach of their management in the context of strategic business management and its inherent classical concepts is justified;

- theoretically developed four possible alternatives of effective earnings management based on classical product-market growth strategies, taking into account the possibilities of maintaining or changing the competitive approach and the importance of different types of innovation (product, process and business model);

- the importance of economic zones is examined and enriched by further clarifying their multifunctional role and importance for the economic, social and infrastructural development of the regions in which they are located;

- the theoretical framework and methodological foundations of the Global Competitiveness Index, which is based on Michael Porter's Diamond of National Economic Competitiveness, are supplemented and enriched by considering it from the perspective of economic zones;

- the importance of strategic entrepreneurship for the development of economic zones is substantiated, highlighting the main groups with an interest in this;

- the theory on lifelong learning is enriched by a theoretical framework consisting of: outlining the main features of the concept of lifelong learning (LLL), with reference to the way it relates to the student years of a person's life;

## **7. Main critical remarks and recommendations.**

The documents submitted to me for the competition are detailed and precisely arranged. I have known Assoc. Radko Radev as an active Bulgarian scientist and lecturer. I would refrain from comments and recommend him, if materially possible of course, to increase his publications in Scopus and Web of Science.

## **8. Conclusion.**

The candidate for the academic position of "Professor" meets the scientific-metric requirements introduced by the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Additional Quantitative and Qualitative Requirements of the UNWE. The scientific production presented by Assoc. Prof. Dr. Radko Asenov Radev contains research and applied contributions in the field of strategic business management. The presented

evidence shows that Assoc. Prof. Dr. Radko Radev is a recognized academic in the field of strategic business management.

**All this gives me the grounds to recommend with full conviction to the Scientific Jury to vote on the proposal that Assoc. Prof. Dr. Radko Radev be elected to the academic position of "Professor" in the professional field 3.8 Economics, scientific specialty "Economics and Management (Strategic Business Management)".**

Date / place

3 April 2024

Varna

Signature: .....

Prof. Dr. Dimitrakiyev